

## **Integraal afwegingskader voor beleid en regelgeving (IAK)**

### **1. Wat is de aanleiding?**

Het blijkt dat in de praktijk een deel van de winkeliers door eenzijdige besluiten van anderen wordt verplicht hun winkel open te stellen. Meest in het oog springend zijn de conflicten in het Groningse winkelcentrum Paddepoel. Het maatschappelijke debat draait om de vraag of het wenselijk is dat met name kleine, zelfstandige winkeliers door derden verplicht kunnen worden hun winkel open te stellen. Nadere analyse wijst uit dat winkeliers door besluiten van anderen, bijvoorbeeld door een meerderheid van stemmen in een vereniging van eigenaren of een winkeliersvereniging, ruimere openingstijden opgelegd kunnen krijgen dan waar zij bij aangaan van een contract mee akkoord zijn gegaan. Dat dit in de praktijk ook daadwerkelijk tot problemen leidt, blijkt uit een recente rechtszaak<sup>1</sup>. Gelet daarop bestaat de wens voor een wettelijke regeling waarin de keuzevrijheid van de winkelier over openingstijden van zijn winkel wordt verankerd, binnen de grenzen van de Winkeltijdenwet. De Staatssecretaris van Economische Zaken en Klimaat heeft daarom in een brief aan de Kamer toegezegd deze situatie te willen reguleren (Kamerstukken II 2017/2018, 34647, nr. 4).

### **2. Wie zijn betrokken?**

Bij het wetsvoorstel zijn (kleine) winkeliers, vereniging van eigenaren, winkeliersverenigingen en verhuurders van winkelpanden betrokken.

### **3. Wat is het probleem?**

In huurcontracten kan voor het bepalen van openingstijden verwezen worden naar besluiten van anderen, zoals een winkeliersvereniging of vereniging van eigenaren, die niet direct partij zijn bij de huurovereenkomst. In een dergelijke vergadering worden besluiten (waaronder over openingstijden) vaak bij meerderheid van stemmen genomen. Zo kan het gebeuren dat een winkelier ruimere openingstijden opgelegd krijgt dan waar hij bij het aangaan van het contract uitdrukkelijk mee ingestemd heeft. Dergelijke besluitvorming van een winkeliersvereniging of vereniging van eigenaren kan zich overigens ook voordoen los van de hierboven bedoelde contractuele verwijzing. Deze verruimde openingsstelling kan onwenselijk zijn voor de winkelier vanwege levensovertuiging, persoonlijke omstandigheden, gezinsleven, maar ook vanwege bedrijfseconomische overwegingen.

### **4. Wat is het doel?**

Het doel is om de keuzevrijheid van de winkelier over openingstijden te verankeren, binnen de grenzen van de bij of krachtens de Winkeltijdenwet vastgestelde openingstijden. Winkeliers kunnen na inwerkingtreding van het wetsvoorstel niet gehouden worden aan bestaande en nieuwe besluiten van derden over openingstijden waarmee zij niet uitdrukkelijk hebben ingestemd.

### **5. Wat rechtvaardigt overheidsinterventie?**

Gelet op het bovenstaande kunnen belangen van een meerderheid van ondernemers (vastgoedeigenaren, grotere winkelketens met veel personeel) de belangen van kleinere winkeliers (vaak zonder personeel) de doorslag geven. Uit de evaluatie van de winkeltijdenwet blijkt dat in Nederland 7% van de winkeliers een huurcontract heeft met een boetebeding omtrent openingstijden. 4% van de winkeliers geeft aan open te zijn vanwege contractuele verplichtingen. Zonder een dergelijke wettelijk voorziening, kunnen de genoemde maatschappelijk ongewenste situaties zich in de toekomst blijven voordoen.

### **6. Wat is het beste instrument?**

Om de keuzevrijheid van de winkelier te verankeren, is het nodig dat alle besluiten over openingstijden die door anderen zijn genomen en waar de winkelier niet uitdrukkelijk

---

<sup>1</sup> Rechtbank Noord-Nederland 3 januari 2018, ECLI:RBNNE:2018:20.

mee heeft ingestemd, nietig zijn. Daardoor zal een winkelier niet gehouden zijn aan eenzijdige wijzigingen van openingstijden. Hiervoor is een wettelijke voorziening noodzakelijk.

### **7. Wat zijn de gevolgen voor burgers, bedrijven, overheid en milieu?**

Het gevolg voor bedrijven is dat winkeliers niet meer gebonden zijn aan door anderen opgelegde openingstijden, waar de winkelier niet uitdrukkelijk mee heeft ingestemd, maar ook dat er minder (dwingende) coördinatie mogelijk is voor gezamenlijke openingstijden in een winkelgebied. Dit kan ook merkbaar zijn voor consumenten. Het wetsvoorstel behelst het toekennen van een extra recht of waarborg aan winkeliers. Dit heeft geen gevolgen voor overheden, het milieu of administratieve lasten.